

La Burnaca

Lluçà

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Sector sud del terme municipal
Emplaçament A 5250 metres per pista asfaltada i pista forestal de la carretera C-154, punt quilomètric 37'200

Coordenades:

Latitud: 42.05618
Longitud: 2.01268
UTM Est (X): 418304
UTM Nord (Y): 4656485

Classificació

Número de fitxa 08109 - 198
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Alguns veïns del municipi encara recorden la llegenda
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Científic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[La Vall de les Botes](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dj., 19/02/2009 - 01:00

Descripció

"A Lluçà hi ha una masia que en diuen cal Burnac. A la pobra velleta que hi vivia ja fa molts anys li deien la Burnaca i deien que era bruixa. Ja feia molts anys que pel poble corria aquesta brama. Es diu que es va descobrir que era bruixa quan s'estava a la Vall de les Botes, masia situada vora l'antiga riera d'Adest, avui riera de Merlès.

El fet es descobrí tal com us explicaré. Era un dia d'estiu. L'era de la Vall de les Botes era plena de garbes i els homes feien la batuda. Alguns s'adonaren que un gos negre i pleut, lleig com un gos d'atura, corria pels voltants de l'era. Ningú sabia d'on havia sortit aquella bèstia. Alguns començaren a tirar-li pedres mig per broma mig seriosament per obligar l'animal a fugir, però l'animal no fugia de cap manera.

A l'últim tots els batedors, agafant pedres, el van empaitar de debò, el van apedregar i el van tocar amb les pedres unes quantes vegades. Per això a l'animal no li va quedar altre remei que fugir i amagar-se dintre unes bardisses.

L'endemà una dona del veïnat va anar a la Vall per retornar a la bruixa una lloca que li havia deixat i la nouvinguda la va trobar allitada, plena de xacres i ferides estranyes.

La Burnaca, per amagar la seva trifulga a la forastera, li va dir:

- Guaita, guaita la jove que em va fer ahir tot pastant! Guaita quins morats!

Aquella dona de la lloca va esbrinar després que a casa de la bruixa el dia abans la jove no havia pastat com ella deia. I li donava la culpa dels morats: senyal que hi havia gat amagat.

Per aquí es va començar. La fama que el poble posa a una persona és una bola de neu que rodola per una muntanya. D'aquí se'n van treure altres conclusions, certes o falses, i el bateig de la Burnaca ja era fet, qui sap si a base d'una petita coincidència: la Burnaca era bruixa.

En escriure aquestes ratlles aprenc que fa pocs dies la Burnaca va morir a l'edat de vuitanta anys."

Observacions:

Llegenda recollida originalment pel folklorista Josep M. Vilarmau l'any 1929 i conservada al Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, dins el volum X, carpeta 12, pistologia. Extreta del recull de llegendes i rondalles "El Lluçanès màgic".

Bibliografia

AADD (1998). El Lluçanès màgic. Recull de llegendes i rondalles del Lluçanès. Edicions Cossetània i Ajuntament de Sant Boi de Lluçanès.

